

503

ՍԻՍՍԻԶ Վ.Ա.'ԻԶ

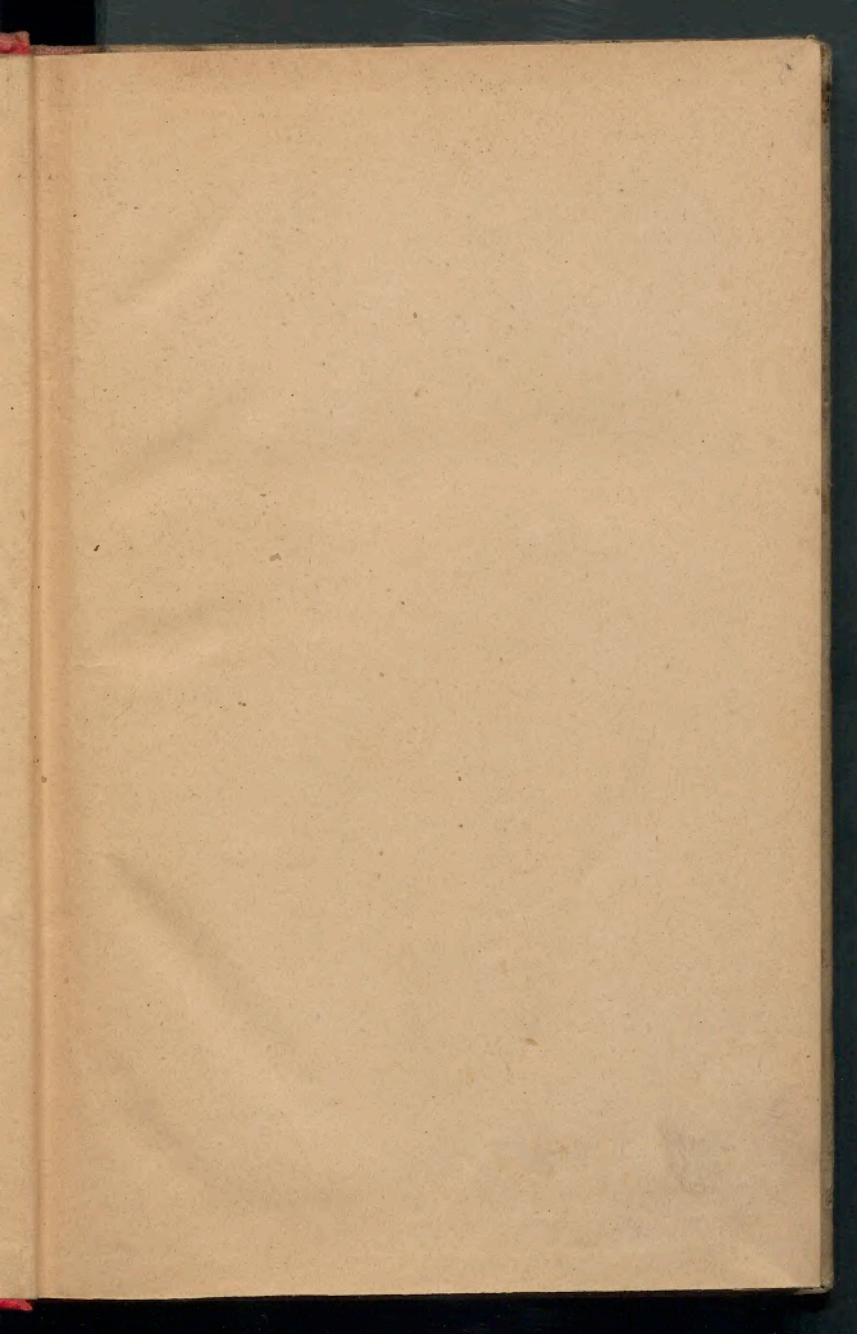
Ե.Ա.'ՆԻ

ԷՎԼԵՐՏԷ ՎԷ ՔԻԼԻՍԷԼԵՐՏԷ

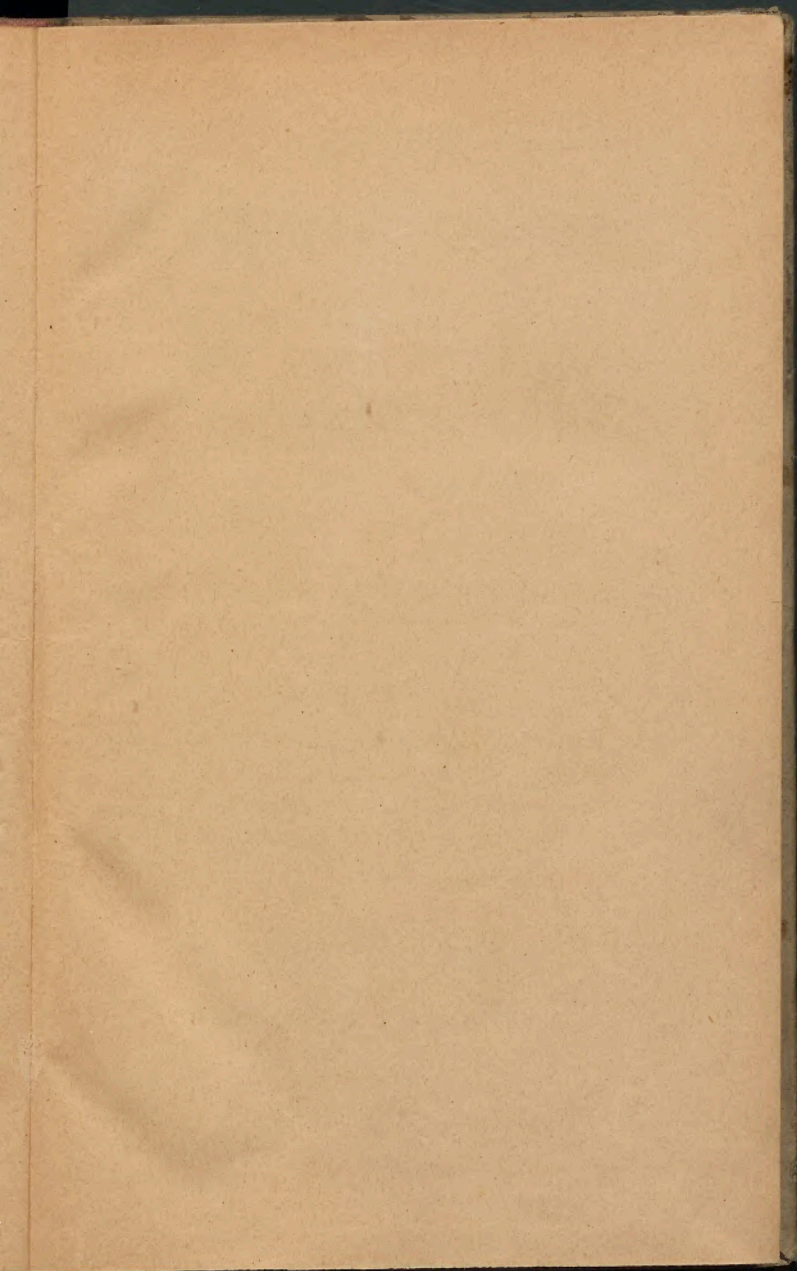
ՕԳՈՒՆԱՃԱԳ

Վ.Ա.'ԶԼ.Ա.Ր

W. 503.

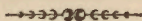

W. S

W. 5

ԿԻՒՆԱՀԸՆ ՃԵԶԱՍԸ

ԷՍԷՐ Ի

ՄՈՒՆԱԼԼԻՄ Ֆ. Գ. ՄՕՆՅՕՐԹ

“Հավիյէ միւսիպէթիւրի պանսա իսապէթ էթտի:”
ՄԵՂ. 116. 3:

معارف عمومیہ نظارت جلیہ سنک ۲۲ جاذی الاول ۳۰۸ و ۲۲
کانون اول ۳۰۶ تاریخلی و ۸۸۸ نومرولی رخصتنامه سیله نشر اولنمشدر
مصارفی آمریقان مسیونر شرکتی طرفندن تسویه اولندرقی طبع اولنمشدر

Ի Ս Թ Ա Ն Պ Օ Լ Տ Ա

ՄԱԹՊԱՄ. Ի Ա. ՅԱԿՈՒ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1890

5

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

—

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1911

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1911

ԿԻՒՆԱՀԸՆ ՃԵԶԱՍԸ

«Հավիյէ միւսիպէթլէրի պանա իսապէթ էթտի :»

Մէզ. 116. 3 :

Եազընլարտա եօլտան կէչէր իբէն էլիմէ պիր
փարչա քեազըտ վէրտիլէր. պու պիր ի'լան-
նամէ օլուպ իւզէրինտէ տախի սինիր 'իլէ-
թինտէն 'ազապ չէքմէքտէ օլան պիչարէ պիր
ատէմ' սուրէթի վար իտի :

Պու ատէմին հէյ'էթի քիւլիյէն տէյիչիւ-
միչ, կէօզլէրի չուգուրընտան տիչարը չրգմըչ,
տիչլէրի պիր պիրինէ կէչմիչ, վէ չաթլամագ
հալինտէ կէօրինէն պաչընը իսէ իքի էլի իլէ
սըզը սըզըյա թութմըչ իտի : Պունտան մա'տա,
էլլէրինտէ շիչլէր, պուրղուլար, վէ սա'իր ճէ-
զա ալէթլէրի պուլունան շէյթանլար անըն էթ-
րաֆընը իհաթա էթմիչլէր իտի : Փիլ վագը'
պու տէհչէթլի պիր սուրէթ իտի իսէ տէ, ա-
լընտըզը թասպիրէ նիսպէթէն պունտուն տէհ-
չէթի փէք իսաֆիֆ իտի : Չիւնքի մէզքիւր
սուրէթ էվրօփա նիւմունէխանէլէրինին պի-
րինտէ պուլունուպ « ճէհէննէմ' 'ազապը »
թէսմիյէ օլունան պիր պէօյիւք թասպիրտէն
ալընմըչ իտի : Պու թասպիր տէվր էթմէքտէ
օլան չարղլար, պըչագլար, պըչկըլար, 'ալէվ-
լէր, երլանլար վէ հէր նէվ' մախուֆ ճէզա
ալէթլէրինտէն 'իպարէթ պէօյիւք պիր մաքինա
օլուպ' եանը պաչընտա իսէ գօյլարը սըղան-
մըչ տէմիրճիյէ պէկզէր պիր քիմանէ երքէքլէրի :

գարըլարը վէ չօճուգլարը թութուպ իչինէ
 Ֆըրլատըյօր . պու պիչարէլէր պիր թարաֆ-
 տան էզիլիպ տօղրանմագտա , վէ գավրու-
 լուպ երլանլարտան ըսրըլմագտա իքէն , տի-
 կէր թարաֆտան սա էլլէրինտէ պուրղու վէ
 աթէշ քիւսքիւլէրի պուլունան շէյթանլար թա-
 րաֆրնտան 'ազապ շէքմէքտէ իտիլէր : ճէհէն-
 նէմին իշքէնճէսի հագգընտա քէնտի թասավ-
 վուրընը պիր ըեսսամ իշթէ պու վէճհլէ կէօս-
 թէրմիշ տիր :

Գուրունը վիւսթատա ճէհէննէմ հագգըն-
 տա 'ոււմումըն թասավվուրը պու գապիլտէն
 իտի : Բէսսամլարտան նիչէլէրի ճէհէննէմի
 պուրղուսու , կէրկի տօլապը , սէճմէզ ա-
 թէշի , վէ էօրմէզ գուրտու օլան պիր մահպէս
 հալինտէ ըէամ էթմիլլէր : Ռաֆայէլ վէ Մու-
 ըիլլօ՝ Մարիամըն վէ Յիսուսըն թասավիլըլէրինի
 ետիարագ , հիւանիւն քէմալը նէ իտիլինի մու-
 շամմա՝ իւզէրինտէ իպրազ էթմէքլէ մէշուլ
 իքէն , տիկէրլէրի տէ ճէհէննէմի թէրսիմէ գալ-
 գըշարագ տէհշէթ ու հէյպէթին քէմալընը
 կէօսթէրմէյէ չալըշըյօրլար իտի : Մէզքիւր
 ըէսսամլար ճիւմանի ճէզա մահալինէ վէ վա-
 սըթալարընա ինանտըղյարը էճլտէն , պիթթա-
 պի՝ իսթրա կէլէն հէր շէշիտ զահմէթ , վէ
 հէր նէվ՝ պաթըլ տէհշէթլէ անը տօլտուրա-
 ճագլար :

Օ զէման ախրէթ ճէզասը հագգընտա նէ
 կիպի պիր էֆքեարըն մէվճուտիյէթի ըէսսամ-
 լարըն էսէրլէրինտէն կիւզէլճէ անլաշըլա պի-
 լիր : Պու պապտէ Բօմա ֆիլիսասընըն թա՝
 լիմ էթտիլինի ըէսամլէր նագշ էտէրլէր իտի :
 Օլ 'ասըն քիթապլարը վէ վա՛ղլարը գուրտ
 վէ աթէշ իլէ պերապէր կէրկի տօլապլարը ,

գամջը վէ սա՛իր ճէֆա ալէթլէրի խապէրինի վէրերլէր իտի : Անլէր Ալլահը՝ կիւնահ, քեարլարըն թէքտիրի պապընտա պազուսընը սըղամըջ պիր Զաթ, վէ ճէհէննէմի տէ, միւճըրիմլէրին աթըլտըզլարը պիր ճիսմանի ճէզա մահալի կիպի թա՛րիֆ էտէրլէր իտի :

Պու էֆ, քեար՝ ֆիթապը Մուգատտէսին թա՛լիմի տէյիլ տիր : Ֆիլ վազը՝ ֆէլամ՝ ը Շէրիֆ պիր ճէզա մահալինին մէվճուտիյէթինի պիլտիրիր իսէ տէ, անտէ Միլտոնըն վասֆը իւզըէ հիսարլար, գափուլար վէ աթէշ քիւլհանը պուլունտըղընը գապուլ էթմէզ : Քիթապը Մուգատտէսին խապէր վէրտիյի էօլմէզ գուրտ վէ սէճնմէզ աթէշի ճիսմանի ճէզա տէյիւ ակլամագ անլէրին հագիգի մա՛նասընը քիւչիւլթմէք տիր : Հագիգաթէն, սէճնմէզ պիր աթէշ վար, վէ լաքին պու օտուն վէ քէօմիւրլէ եագտըղըմըզ աթէշ օլմայրպ՝ իլլա ճանտա՛ ալէվրիզ օլան ֆասիտ հէվա ու հէվէսին աթէշի տիր : Հագիգաթէն, էօլմէզ պիր գուրտ վար . վէ լաքին պու գուրտլար էրպպա ը՛ իլմ ի հայվանաթըն թանգիմ էյլէտիյի հայվանաթ ֆիհրիսթլէրինտէ պուլունան գուրտլարտան օլմայրպ՝ իլլա պէրտէվամ կէմիրէրէք ապլա տօյմագ պիլմէյէն նէտամէթ վէ զամիր՝ ազապընըն գուրտու տըր :

Իլհամ թարիգիյէ եագան մուհարրիլէր անկաչըրմագ մատտէլէրլէ իշթիզալ էթտիքլէրինտէ անլէրին տէրքի իչիւն մա՛լիւմ նէսնէլէրտէն միսալ կէթիրէրէք իզահ, վէ ինսանըն ակլայաճաղը լիսանը իսթի՛մալ էթմէքտէ պուլունմըչլար տըր : Թէմնիլ վէ թէշպիհ գապիլինտէն օլան պու միսիլլիւ թա՛պիրաթը հարֆ պէ հարֆ անկամագ թէֆսիր գա՛խտէսինի քիւլլի-

յէն թէճավուզ էթմէք տիր: Բուհըն էթի վէ
քէմիքլէրի եօգ տըր, վէ եախօտ տաղ քէ-
թէնի թա'պիր էտիլէն մատտէ կիպի աթէչտէ
թէլէֆ օլմայան պիր ճիսմ տէյիլ տիր: Բուհ
նէ եանար, նէ տէ գուրտլարա թա'ամ օլուր.
վէ լաքին կիւնահըն ճէզասընը չէքէպիլիր, վէ
չէքմէլի տիր:

Էսասը քէլամ տէյիւ իթթիխազ օլունան
այէթ' կէլէճէք ճէզա հագգընտա ֆիթապը
Մուգատտէսին թա'լիմի նէ իտիյինի թէֆթիշ
վէ թէհարրի էթմէմիզէ ֆուրսաթ վէրիր: Գա-
տիմ միւֆէսսիրլէրին պի հագգըն անլատըզ-
լարը իւզրէ, պու Մէզմուրըն սահիպի օլան
Դաւիթ' հավիյէ թէրճէմէ օլունմըլ օլան ճէ-
հէննէմ հագգընտա քէնտի թէճրիպէսինտէն
սէօյլէյէ պիլիր իտի. չիւնքի անըն տէհչէթ վէ
իւրքիւնթիւլէրինին նէ իտիյինի պիթ թէճրի-
պէ ազաճըզ անլամըլ իտի: Մնըն պու սէօզ-
լէրի ծն սէքիզինճի մէզմուրըն սայքի 'այնէն
թէքէրրիւրիւ օլուպ' Մէսիհի իմա էթտիյի-
նէ չիւպհէ իսթէմէզ իսէ տէ, պիշ շախս
քէնտի թէրճէմէ ի հալինին տախի պիր սա-
հիֆէսի կիպի կէօզէտիլմէք կէրէք տիր: Պու
սէօզլէրի քէնտինին տիւչար օլտըղը ֆէլա-
քէթ, վէ մուսիպէթ ի 'ատիյէտէն տօլայը պիր
ահ ու էնին մա'նասընտա անլամազ քիֆայէթ
էթմէզ: «Դօլիւմիւն քէմէնտլէրի» վէ «հավիյէ-
նին միւսիպէթլէրի» ճիսմանի պէլիյէ, եատիւշ-
մէն գօրգուսու օլամազ: Դաւիթ զայէթ աղըր
պիր կիւնահը իրթիքեապ էթմիշ օլտուղըն-
տան նէտամէթ վէ թէզէլիւ հիսս էլլէմիշ իտի:
Կիւնահը պաշ գալտըրմըլ օլարազ տա'իմա
քէնտի կէօզիւ էօնիւնտէ իտի: Ֆէսատ սէլլէրի
անը գօրգուսուպ' Ալլահըն հագգ վէ 'ատիւ

ղազապընըն թէֆէքքիւրիւ անը թօփրադ իւզերինէ վազ՝ էյլէմիշ իտի :

Պունյարտա շու խուսուսու էօյրէնիրիզ քի, կէլէճէք ճէզանըն էն պէօյիւք սէպէպի՝ պու տիւնեատա իքէն ֆիքրին վէ գալպին ֆէնա մու՝ամէլաթը տըր : Հիշ տէյիլ շու գատարընը տէյէ պիլիրիզ քի, ֆիքր վէ գալպտէն նէշ՝էթ էտէն՝ ազապ ու իշքէնճէ ճիամանի զահմէթտէն շէտիտ տիր : Վիճտան՝ ազապընա տիւչար օլարագ, քէնտի քէնտիլէրինտէն նէֆրէթ էտէն ատէմէր՝ գաթլը նէֆսի իրթիքեապլէ պու հալտէն գուրթուլմաղը արայօրլար : Նիչլէրի իսէ տիւչար օլտըղլարը օլ տերունի՝ ազապտան պու եօլ իլէ եագայը գուրթարաճագլարընա ինանմատըղլարընտան գաթլը նէֆսէ ճիւր՝աթ էթմէյօրլար : Յիքր ի ինսանի էօյլէ թէրթիպ օլունմըշ տըր քի, ճէզա մաքինասընտան տահա տէշէթիլի, վէ մահիր պիր րէսսամըն ետիա պիլտիլի թասվիրտէն տահա հէյպէթլու պիր ճէհէննէմի քէնտի իչիւն թէտարիք էտէ պիլիր :

Պէնիմ ի՛թթիգատըմա կէօրէ, կէլէճէք՝ էօմրիւն՝ ազապընըն պիրինճիսի՝ ատէմ քէնտի կիւնահընըն միւքէմմէլ օլտըղընը հիսս էթմէսինտէն՝ իպարէթ տիր : Շէյթանլար խայր ու շէրրի թէֆրիգէ մուգթէտիր օլտըղլարը կիպի, թէվպէսիզ հալտէ էօլէնլէր տախի մուգթէտիր տիրլէր : Ճէսէտին էօլմէսիլէ, ֆիքր քէնտի գապիլիլիլէրինտէն պիրինի զայ՝ էտէր տէյիւ տիւչիւնմէյէ հիշ պիր սէպէպ օլմատըղտան պաշգա, պիլ՝ աքս, խայր իլէ շէրրին, վէ սա՝ատէթ իլէ սէֆալէթին մապէյնինտէ օլան ֆարգը էյիճէ անկամագ իչիւն տահա զիյատէ քէսպ ի գուլվէթ էտէր : Պու տիւնեատա պիր միւճրիմ՝

հիւքմ թահթընա տիւշտիւյիւնտէ քէնտի դաւ
 պիլկէթլէրինտէն հիշ պիլրինի դայ՝ էթմէյօր :
 Միւճրիմ՝ մահպէսին տէմիր փարմագլարը արաւ
 սընտան պագտըղընտա , խարիճտէքի ազատըզ
 քէնտինէ էվիէլքինտէն տահա ա՛լա կէօրիւ
 նիւր : Պունու կէօրիւպ պիլմէսիմահպէսին սէֆաւ
 լէթինի պիր գաթ տահա արթըրըր : Պէօյլէ տէ
 սէմա՝ դայ՝ օլմուշ կիւնահքեարա քէնտի դանն
 էթտիյինտէն տահա գըյմէթլի , վէ ճէհէննէմ
 տահա տէհշէթլի օլաճագ տըր : Սլլահըն Զա
 թընտա միւշահէտէ օլունան էյլիք իլէ միւճ
 րիմ կիւնահքեարտա միւշահէտէ օլունան ֆէ
 սատըն պիրպիրինտէն նէ տէրէճէ իրագ օլ
 տըղը օ զէման տահա էյի անկաշըլաճագ տըր :
 Յորա «Քէնտիմտէն իքրահ էտէրիմ» տէտի
 րէն՝ Սլլահըն գուտտիյէթի վէ քէնտինին կիւ
 նահը իտի . վէ հէր քիմ քի քէնտի կիւնահը
 նը կէօրիւպ քէնտինտէն իքրահ էտէր իսէ օ
 զէման ճէհէննէմին նէ օլտըղընը պա թէճրիւ
 պէ ազաճրգ անկամըշ օլուր :

կիւնահքեար քէնտի կիւնահընը հիսս էթ
 տիքտէն պաշգա , անըն պէրտէվամ արթմագ
 տա օլտըղընը տախի հիսս էտէճէք տիր : Սա
 հիպ ի Մէղմուր քէնտի կիւնահընը հիսս իլէ
 թէճալուզաթընըն աղըր նէթիճէլէրինի կէօ
 րէրէք , «իլթէ շէրը իլէ տօղտըմ» , «Սանա՝
 եարընըգ սանա գարշը կիւնահ էյլէտիմ» տէ
 յիւ ֆէրեատ էյլէտիյի զէման , «Հալիյէնին
 միւսիպէթլէրին»տէն քէնտիսինի թութուլըշ
 կէօրտիւ : Պօղոս թապի՛ի , եա՛նի թէճտիտ օ
 լունամըշ ատէմին ֆէսատընը վէ արթմագ
 տա օլան գուվիլէթինի հիսս էյլէտիյի , վէ
 պունյարըն վասըթասըյլէ պինիհայէ սէֆաւ
 լէթին պիր փէյինի կէօրտիւյիւ սըրատա իտի

քի, «Պէն նէ՛ պիչարէ ատէմ իմ, պու էօլիւ միւն ճէսէտինտէն պէնի քի՛մ խելլաս էտէ՛ ճէք տիր՝ տէտի»:

Պիր գաթիլ իչիւն քէնտի գաթլ էթտիյի քիմսէնին ճէսէտինի քէնտի արգասընա պաղլամագտան տահա պէտթէր պիր ճէզա խայյալ օլունամագ: Մէզքիւր սէօզլէրի սէօյլէր իքէն Պօղոսըն ֆիքրինտէ պու նէվ՝ պիր ճէզա վար իտի: Սնըն նէզտինտէ կիւնահ թէ՛ աֆֆիւն էթմէքտէ օլան մէնֆուր պիր ճէսէտ իտի: Էյէր իմանլէ Բապպ Յիսուստա եաչայան պիր զաթ կիւնահտան պու տերէճէ՛ ազապ չէքէր իսէ, եա չարէսիզ պիր սուրէթտէ կիւնահլէ պաղլանըմըջ օլանլարըն սէֆայէթի նէ՛ օլա կերէք տիր: Էյէր Դաւիթին կիւնահր անա էսասը քելամըն սէօզլէրինի թէքէլիւմ էթտիրտի իսէ, պիւթիւն է՛օմրիւնիւ պէրտէվամ կիւնահտա կէչիրէնին՝ ազըպէթի նէ՛ օլաճագ տըր:

Գատիմ զէմանլարտա լաչէյէ պաղլանըմըջ օլան միւճրիմլէր չօզ քէրրէ անըն թէ՛ աֆֆիւնիւնտէն զէհրլէնիրլէր իտի: Պու նէ՛ գօրգուլու պիր հալտըր . լէմն էթմէք, գօզլամագ, վէ կէօրմէք գուլվէթինէ, հայաթ վէ մէմաթ մէճրալարը մագամընտա պուլունան տամար վէ՛ ա սապէլէրէ մալիք հէսասս պիր քիմսէնին չիւրիւմէքտէ օլան պիր ճէսէտէ րապթ օլունտըղընը պիր քէրրէ խայյալ էյլէ . վէ պիր տէ տէօնիւպ կիւնահըն տահա տէհչէթլի օլան լաչէսինէ էպէտ իւլ ապատ պաղլը պուլունմագլըղը, վէ թապի՛աթընըն իսլահ գապուլ էթմէզ, վէ մուրտարլըղընըն կիթտիքճէ թէզայյիւտ պուլտըղընը տիւչիւն: Մճայիպ տէյիտիր քի, նիչէլէր քէնտի քէնտիլէրինտէն, վէ քէնտի թապի՛աթլարընըն պիր գըսմը օլան

կիւնահտան գուրթուլմաղա հասրէթ չէքիյօր-
լար . 'աճայիպ տէյիլ տիր քի , Հինտի ֆէյլէ-
սօֆլըղը քէնտի ճէննէթինի տույղուսըղըգ հա-
լինատ գարարլաշտըրըյօր . 'աճայիպ տէյիլ
տիր քի , ատէմլէր՝ քէնտիլէրինի եաշամաղա ,
վէ կիւնահլարընըն նէթիճէսինի չէքմէյէ հիւքմ՝
էտէն գուտրէթէ գարշը նաֆիլէյէ 'իսեան էթ-
մէքտէ տիրլէր : Պիր ատէմին քէնտիլէրինտէն
ճէհէննէմ հալինի քէսպ էտէրէք տէրունինտէ
զամիր 'աղապընը , սէօնմէգ աթէշի վէ էօլ-
մէգ գուրտու իլ էլ էպէտ հիսս էթմէսի իշին
պէօյլէ պիր գատէրէ իճպար էտիլմէսինտէն
տահա տէշէթլի վէ չարէսիզ պիր հալը օլա-
պիլի՛ր մի : Լօրտ Պայրընըն հէր եազտըղընը
օգումագ խայրը տէյիլ իսէ տէ , ճէհէննէմ
հալինտէ պուլունան պիրինին թէրսիմ էթ-
տիյի ճէհէննէմ ըէամինի կէօրմէք իսթէր ի-
սէն , անըն բուհընըն՝ հալը նիսեանա հասրէթ-
լէ մէմու վէ լաքին ճէվապսըզ գալըրը օլան
ֆէրեատարընը Մանֆրէտ նամ էսէրինտէ օ-
գույա պիլիբսին :

Պու հալէ կէրէք սահիպ ի Մէզմուր վէ կէ-
րէք ըէսուլ պա՛ղը տէրէճէ պիթ թէճրիպէ
վազըֆի օլտըղլարը կիպի՝ կէրէք խրիսթիյան
վէ կէրէք զայրի խրիսթիյանլարտան նիչէլէ-
րի տահա պու 'էօմրտէ իքէն կիւնահըն նէ-
թիճէսի օլան իսթիքրահը նէֆս վասրթասըյլէ
պու հալնէ իտիյինի հիսս էթմէք մէճպուրիյէ-
թինտէ պուլունըրլար : Թէվպէ վէ նէտամէթ
չէթին վէ կիւճ պիր իշտիր : Գալճը՝ ճիւրիւֆիւ
կիւմիւշտէն շէտիտ հէրարէթ վասրթասըյլէ
այըրըրի կիւնահտան սօլայը թէվպէ՝ պու միսիլ-
լիւ պիր հէրարէթ տիր : Թէվպէ պուլունմայարագ
կիւնահը հիսս էթմէքլիք սէօնմէ պիլմէյիպ կիթ-

տիքճէ քէսպ ի շիտտէթ էյլէյէն պիր աթէշտիր-
 Գապիւ տիր քի՛ պա՛ղըլարը պու տէտիյի-
 միգին հագիգաթ օլտըղընը հիսս էթմէսին-
 լէր: Պէօյլէլէր քէնտի կիւնահլարընը վէ ան-
 լէրին թէհլիքէսինի հագիգաթէն ակլամամըշ
 օլանլար տըր: Միւհլիք եարալարըն աղըր վէր-
 մէմէսի միւմքին տիր: Իմտի, հայաթտա օ-
 լան պիր ատէմ իչիւն էն թէհլիքէլի հալ տույ-
 զուսըլլըգ հալի տիր: Նիչէ քիմնէլէրտէ ա-
 րասըրա պու տույղուներն ույանմասը վազը՝
 օլուր, վէ լաքին էյեր պու կիպի ույանըգըրգ
 հիչ օլմազ իսէ, մէգքիւր խուսուս եա անըն
 ֆէվգ էլ ատէ փաքըղընա, եա տա բուհանիճէ
 քիւլլի ույուշուգըղընա՝ ալամէթ տիր:

Կէլէճէք՝ էօմրիւն՝ ազապընտան պիրիսի տէ
 Ալլահտան այրըմազ տըր: Պա՛ղըլար՝ բուհ
 կիւճէնիպ քէնտիլէրտէն չէքիլտիյի, վէ պու
 սեպէպտէն հէլաք օլաճաղլարը գանըշընա կէ-
 լէրէք պու միսիլիւ պիր՝ ազապ ը տէրունի-
 նին նէ օլտըղընը պու՝ էօմրտէ իքէն ազ չօգ
 անկաթօրլար: Յիսուս խաչըն էն մուզլիմաս՝ ա-
 թրնտա, «է՛յ Ալլահըմ՝ է՛յ Ալլահըմ, պէնի
 նի՞չիւն թէրք էթտին» տէյիւ ֆէրեատ էյլէ-
 տիյինտէ, անըն իզթիրապ ը տէրունիսինի քի՛մ
 թէխայյիւլ էտէ պիլիր: Իսաս ը քէլամըմըզ
 պու նիտա հագգընտա փէյղամպէրլիք տիր:
 Մէզմուրըն սէօզլէրի Դաւիթին թէճրիպէսի-
 նին թագրիրի օլտըգտան պաչգա, տահա վա-
 սի՝ պիր մա՛նատա այընարազ, Գրիստոսըն
 իզթիրապ ը տէրունիսինէ տա՛իր պիր իխ-
 պարաթ տըր: Քէզալիք, մէգքիւր սէօզլէր
 Ալլահը թէրք էթմիչ վէ Անտէն թէրք օ-
 լունմըշ օլտուգլարընը հիսս էտէնլէրին հալը-
 նը վասֆ էտէր: Պու սէօզլէրին մա՛նասը Ալ-

բան՝ Գրիտոսու ունութմը, եախօտ կիւնահ-
 քեարը թանրմամագ էտիյօր տէմէք օլմա-
 յըպ, իլլա Ալլահ կիւնահա անճագ զաղապլէ
 պագար տէմէք տիր: Էֆէնտիմիզ պու տիւն-
 եատա, մէ՛մուրիյէթ ի՛ ալէնիյէսինին պիւ-
 թիւն էյամընտա փէտէրին հիւան ի թէվէճ-
 ճիւհիւյլէ մահզուզ իտի: “Սէվկիւլիւ օղ-
 լում պու տրր. անտէն ըազի իմ:” Լա-
 քին խաչ իւզէրինտէ հէր շէյ թէպէտտիւլ
 էթտի: Ալլահը՝ զայ՝ օլմուշ ըուհլարըն կէօր-
 տիւլիւ կիպի կէօրտիւ: Տիւնեանըն կիւնա-
 հընը քէնտի իւզէրինէ ալտըղընտան կիւնահա
 իղմագ ը՛այն էտէմէյէն Զաթ ը ճէլիլին հու-
 հուրընտա քէնտիսինի մէնֆուր կէօրտիւ: Հէ-
 լաք օլմուշ ըուհլար՝ ախրէթտէ իլահի լութ-
 ֆըն քէնտիլէրինտէն այրըլըշ, վէ քէնտիլէրին
 Ալլահտան թէրք օլունմըշ օլտըղընը անկլայա-
 ճագլար տրր: Անըն իրշմ՝ ու զագապընըն նէ
 իտիլինի քէնտի տէրունլէրինտէ հիսս իտիպ,
 եիւզիւնին գօրգուսընտան տաղլարա վէ պա-
 յըրլարա՝ իւզէրիմիզէ տիւլիւն, վէ պիզի ա-
 նըն հուզուրընտան կիզլէյին՝ տէյիւ ֆէրեատ
 էտէճէքլէր: Անլէրին իւզէրինէ ֆի՛լիլէն վազ՝ օ-
 լունան ճէղա կէրէք աղըր օլսուն կէրէք խաֆիֆ
 օլսուն, Ալլահըն իրշմ՝ ու զագապընը, վէ անը
 թահրիք էտէն քէնտի կիւնահլարընը տէրուն-
 լէրինտէ հիսս էյլէտիքճէ, հէր ճան կայէն կի-
 պի, “Ճէզամ թէհամիւլտէն զիյատէ տիր”
 տէյիւ նիտա էտէճէք տիր:

Քեաշքի Դաւիթէ վագը՝ օլտըղը կիպի,
 պիզիմտէ կէօղիւմիւզ էօնիւնտէն էպէտիլիյի
 սէթր էտէն փէրտէ իքիյէ պէօլիւնիւպ տէ հա-
 վիյէյէ էնէրէք պու՝ էօմրտէ իքէն էքտիքլէ-
 ըի ֆէնա թօխում քէնտի հէլաքլարընա սէ-

պէս օլան ատեմէրին հալընա վագըֆ օլա ի-
տիք :

Պիրինի կէօրիւրսին քի , անըն արատըրը
անճագ տիւնեանըն մէտհիյէսի օլուպ պու
'էօմրտէ իքէն նէ Ալլահա նէ ինսանա հիչ պիր
հաճէթի օլմազ իտի . անըն պէօյիւք հասրէ-
թի մէտհ ու սէթայիչ գագանմագ իտի . պու
հասրէթ անտէ հալա մէվճուտ օլուպ՝ իլ էը
էպէտ մէվճուտ գայաճագ տըր : Պիր գա-
ըր կէօրիւրսին քի կէնճ , տիլպէր , 'ագիլէ ,
ամմա սէֆայա մէյյալ տըր : Մէրգումէնին
տիւնեատա քէնտի քէյֆինտէն տահա եիւք-
սէք պիր մագսէտի օլմայրպ՝ պիւթիւն ճան-
տան անըն փէչինէ տիւլմիւլ . պէօյէճէ անըն
սէֆայա օլան հէվէսի կիւնտէն կիւնէ քէսպ ի
գուվլէթ էտէրէք քէնտիսի սէնէ պէ սէնէ
տահա գա՞իմ՝ զէնճիրլէրլէ անա րապթ էտիլիը
իտի : իխթ իյարլանտըգճա կիւնահը տա թէգա-
յիւտ էթմիչ : Զէման միւրուրիյլէ եիւզիւնիւն
րէնկի , կէօյլէրինին փարլագըրը , վիւճուտի-
նին հիւան ի էնտամը զա՞իլ օլուպ՝ տիչլէրի
իլէ սաչը սէօքիւլտիւ իսէ տէ պէպէտիյի հա-
վէս անտէ պագի գալմըլ տըր : իլք տօսթ-
լարը քէնտինտէն կէրի տուրուպ սօն սէնէ-
լէրինի մէթուք , պիքէս վէ սէֆիլ օլարագ
կէչիրմիչտիր : Էօլիւմ անըն պու հէվէսինէ տէր-
ման օլամազ . էպէտիլիք տախի օլմայաճագ տըր :

Պիր պաչգասընը կէօրիւրսին քի , պու
'էօմրտէ իքէն շէհվէթ ի ճիսմանիսինէ թապի՞
իտի : Պիր ախէրի , թավը ու հարէքէթինտէ
միւսթագիմ՝ օլմայրպ միւրթէքիպ իտի : Պուն-
լարըն 'էօմրիւ նափաք վէ իսօտպին պիր 'էօմր
օլուպ՝ րուհլարը պիլա թէպէտտիւլ օ հալ-
տէ գալըր : Արգուլարընը իճրայա ֆուրսաթ-

լարը գալմամբը, լաքին արզու քէնտիսի պագի
օլուպ, իլ էլ էպէտ պագի գալաճագ տըր :
Բուհընտա նէտամէթ 'ազապը իլէ թէսքին օ-
լունմամբը արզուլար ճէնքլէշմէքտէ պուլունան
պիր քիմնէնին հալինտէն տահա պէտթէր պիր
հալ խայալ էտէ պիլի'ր միսին : Իգնա' օլունա-
մայան հէվէսին սէօնմէգաթէշի պունլար օ-
լուպ' էօլմէզ գուրտ իշթէ պու տըր :

Դաւիթին իղթիրապը նէ օլտըղը «Ֆէսատ
սէյլէրի պէնի գօրգութտուլար» թագրիրին-
տէն տախի անլաշըրը : «Ֆէսատ սէյլէրի»
եա'նի պի հիսապ ֆասիտ քիմնէլէր' կիւնահ-
քեարը իհաթա էտիպ' անլէրին շերաքէթի
պունուն պէլասընա պէլա զամմ' էթտիրիր :
Պու 'էօմրտէ ախլագ ը համիտէ ճիհէթիյլէ
իֆթիխար էտէնլէր ասհապ ը ֆրագ ու ֆիւճուր
իլէ ըէֆագաթտա պուլունաճագլար : Շիմտի
կիւնահը խաֆիյէն իրթիքեապ էտէնլէր, վէ
եախօտ, խաֆի տէյիլ տէ էմին սայտըզլարը
ըէֆիգլէր իլէ քէնտիլէրէ միւ'թէպէր կէօրիւ-
նէն պիր սուրէթտէ անը իրթիքեապ էտէնլէր
օրատա արթըզ խթէտիքլէրի ըէֆիգի ինթի-
խապ էտէմէյէճէքլէր : Կիւնահ եօլունտա կէ-
զէր իքէն պիլէ շիւպհէլի արգատաչարտան
իճթինապ էտէրէք միւ'թէպէր ըէֆիգլէրլէ 'ա-
լագա էտէն գատընլար էպէտիլիյի ֆէրգլի
պիր կիւրուհ իլէ կէչիրէճէքլէր :

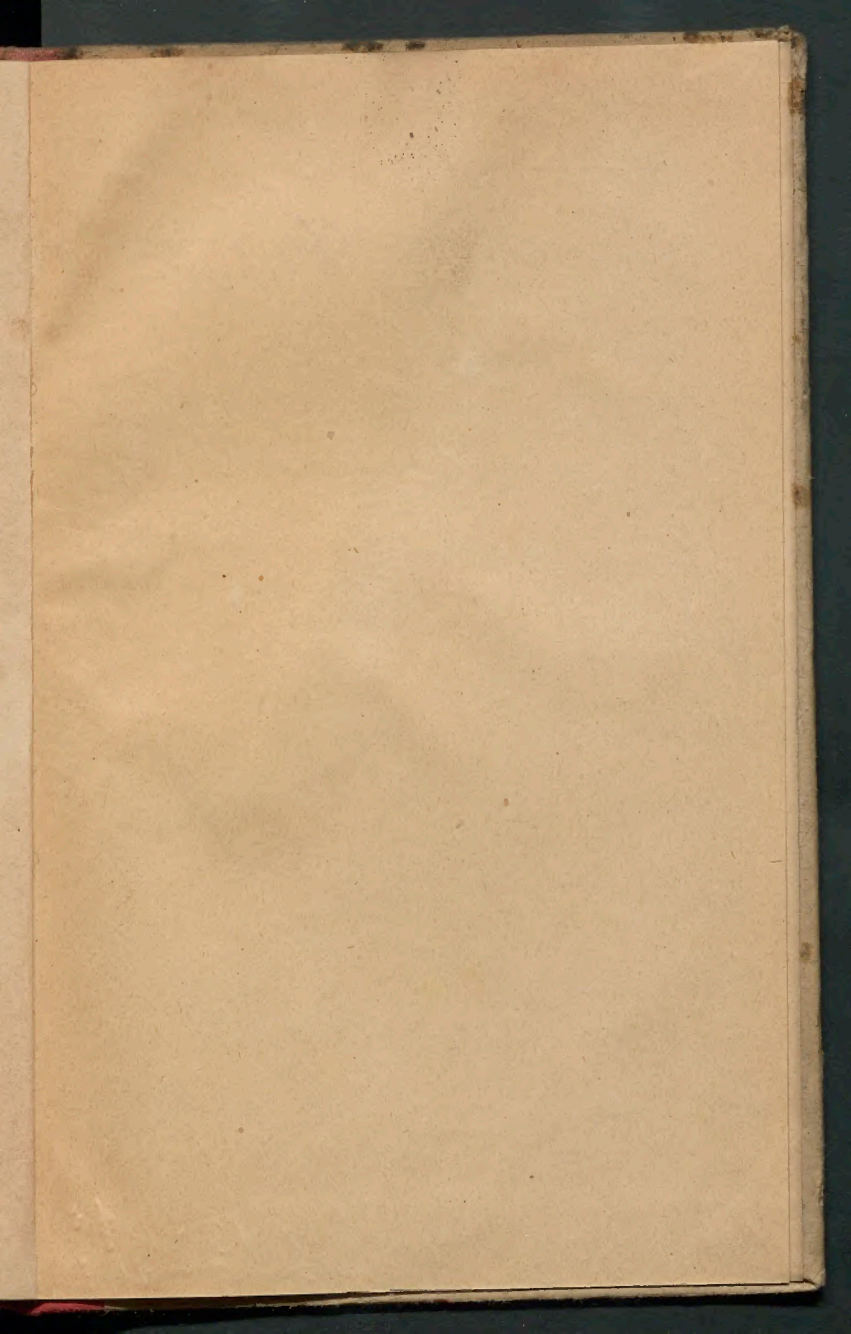
Պէօյիւք շէհրլէրտէ պուլունան ֆէնա մա-
հալլէր հագգընտա իշիթտիյինիզտէ պիլա շիւպ-
հէ թէ'աճճիւպ էթմիշսինիզ : Պու մահալլէրին
պա'ղըսընտա պիր սա'աթ պուլունամագլըղըն
պիգէ էտէճէյի թէ'սիրտէն պիր պիւթիւն
սէնէ զարֆընտա էյիճէ գուրթուլամայըզ : Եի-
նէ տէ պունլար' էպէտիլիյին մէյտանա կէթի-

րէճէյի ֆէսատը անլաթմագ իչին հիչ դապի-
լինտէն միսալար տըր : Կիւնահա էսիր օլուպ
տա , անըն պօյունտըրըրընտան գուրթուլմագ
խաթէմէյէնլէր վար իսէ , 'ինայէթ վասրթա-
սըյլէ մէքս էտիլմէտիքլէրի թագտիրտէնէ օ-
լաճագլարը վէ նէտէ դարար գըլաճագլա-
ըրնըն թասվիրինէ նազար էյլէսինլէր : « Սմմա
քէօիէքլէր . վէ սիհրպազլար վէ զինաքետար-
լար վէ գաթիլլէր վէ փութփէրէսթլէր վէ եա-
լանը սէվիպ իրթիքեապ էտէնլէրին ճիւմլէսի
խարիճ տիրլէր : » Գէսքին 'ազլա , վէ աթվարը
հասսանէ հագգընտա նազիք տույղուլարա մա-
լիք օլանլար պու տիւնեատա իքէն նէֆէսիպի-
լէ մէքրուհ սայըլըպ՝ գապահաթլարընըն զիք-
րի պիլէ տիլլէյէնին պէնզինի սօլտուրան քիմ-
սէլէր իլէ նիճէ րէֆագաթ էտէ պիլիրլէր .
պէքրիլէր , խըրսըզլար , եալանճըլար վէ շէյ-
թանլար իլէ պիլըիքտէ նա՛սըլ եաշայա պիլէ-
ճէքլէր : Վէ տահա պէտթէրի շու տըրքի ,
իճապը հայտէն օլարագ , վագըթ միւրուրիլլէ
անլէրտէն էն ալչաղընըն մէրթէպէսինէ թէ-
տէննի էտէճէքլէրի , վէ անլէր իլէ պերապէր
օլան պիր ֆէսատըն հիւքմիւ ալթընտա պու-
լունաճագլարը տիւչիւնճէսինէ նիճէ թէհամ-
միւլ էտէ պիլիրլէր :

Պունտան տահա գիյատէ տայանըլմագ պիր
հալ թասավփուր օլունա պիլլի՞ր մի : Պու միսիլլիւ
պիր նասիպ վէ ինթիզար գատար թէհամմիւլիւ
մուհալ պիր հալ պուլունա պիլլի՞ր մի : Սուրէթ
Ուլլահ իւզրէ խալգ օլունմըշ վէ էյիյի թագ-
տիր էթմէյէ մուգթէտիր , ամմա թէզայիւր
գապուլ էթմէղ սուրէթտէ ֆասիտ , վէ դամիր
աթէչինէ , տէրուն 'ազալընա վէ ճէհէննէմ
էհալիսինին արգատաշըղընա չարէսիզ սուրէթ-

տէ հիւքս՝ օլունմագ՝ պիր զաթ իչիւն նէ՝ սէֆիլ վէ նէ՝ պիչարէ պիր հալտորր։ Եանրպ թէ լէֆ օլաճաղը պիր մահալ պուլունսա, պու քէնտինէ խէլաս չարէսի, պիր Հիննօմ տէրէսի պուլունսա՝ պու քէնտինէ ճէննէթ մահալի օլուր իտի։ Լաքին պուլունտըը հալ ասըլ ճէհէննէմ հալի տիր։

Կիւնահ քեար իչիւն պունտան խէլաս պուլմա զա անճագ պիր եօլ վարաըր. եանի պիր մահալ տէն օլ պիրինէ քէնտինի նաղլ էթմէյէ մուգ թէտիր օլտուգտան պաչգա, քէնտի գալպինի տախի թէպտիլ էթմէյէ գատիր օլան Զաթա իման էթմէք տիր։ Թապի՛ի հալինտէ պուլունան գալպ՝ քէնտի հիւքմիւնիւ քէնտի թէրթիպ էտէր։ Յիսուս ֆրիստոս վասըթասըյէ եէնի պիր եիւրէյէ մալիք օլմագ հա գիգի խէլասսա մալիք օլմագ տըր։

48 $\frac{1}{2}$

